

Гене́за

СВІТЛАНА ТАРНАВСЬКА

НОВА УКРАЇНЬСЬКА
ШКОЛА

УКРАЇНЬСЬКА МОВА БУКВАР

ЧАСТИНА 1

1

КЛАС

Схвалено для використання в освітньому процесі
(20.01.2023, протокол № 1 засідання експертної комісії з педагогіки та методики початкової освіти; 23.12.2022, протокол № 2 засідання експертної комісії з проведення антидискримінаційної експертизи; № 2.0001-2023 у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам)

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

– розкажи

– поміркуй

– послухай; прочитай, якщо вмієш

– попрацюй в парі

– напиши, намалюй, розфарбуй,
поєднай

– спиши з друкованого

– склади слово

– перевір себе

– граємо в гру, моделюємо

Любий першокласнику / люба першокласнице!

Ти вирушаєш у країну ПИСЬМА і ЧИТАННЯ!

Цінуй і бережи українську мову!

Прислухайся до порад учителя!

*РОЗМІЩУЙ ЗОШИТ НА СТОЛІ, ЯК ПОКАЗАНО
НА МАЛЮНКАХ.*

Для праворуких

Для ліворуких

ПРАВИЛЬНО ТРИМАЙ ОЛІВЕЦЬ АБО РУЧКУ.

Якою рукою тобі
зручно тримати
ручку?
Обведи малюнок.

ПРАВИЛЬНО СИДИ ЗА ПАРТОЮ.

ШКОЛА

ПЕРШИЙ ДЗВІНОК

Вересень щедро сонцем
зігрітий.
В школу повсюди сходяться
діти.
Квіти барвисті в них у руках,
вогники щастя ясніють в очах.
В кожного радісна усмішка сяє.
Дзвоником першим їх школа вітає.

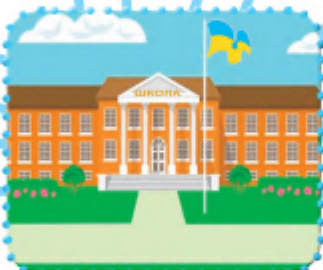
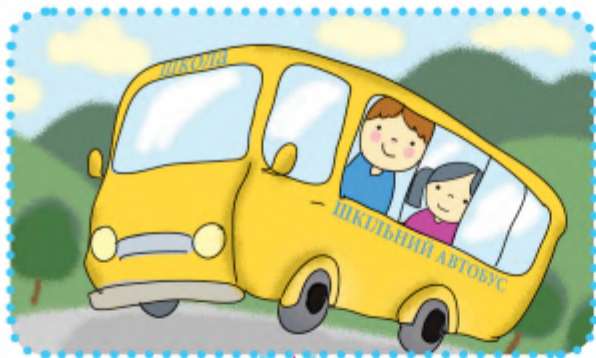
Іванна Блажкевич

┌ !
┌ _ _ ?
┌ _ _ .

┌
┌
┌

ВІТАННЯ. ЗНАЙОМСТВО

! _ _ .

! _ _ ?

Я вчителька.

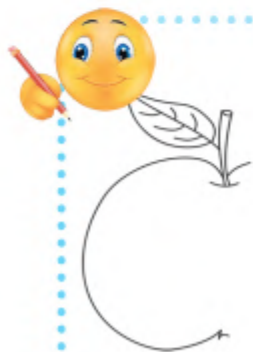
Я Оленка.

Я вчитель.

Мене звати
Мишко.

_____?
_____.

_____!
_____.

_____!
_____.
_____?
_____?

СЛОВО. РЕЧЕННЯ

— ! — ?

— , — ?

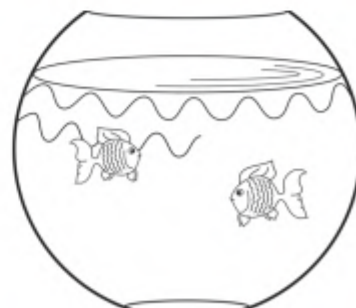
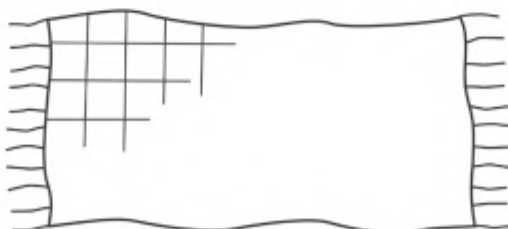
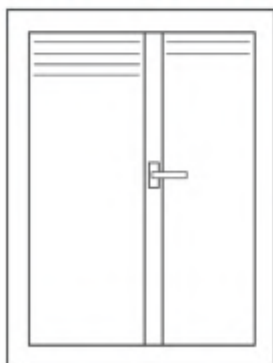
—

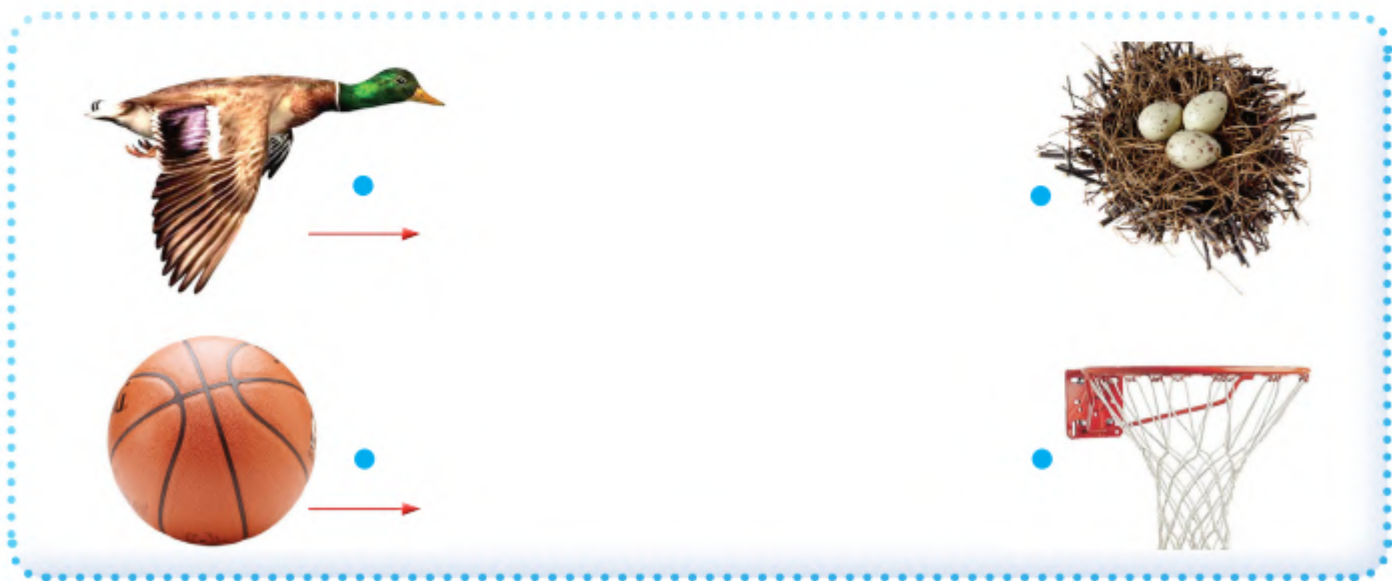
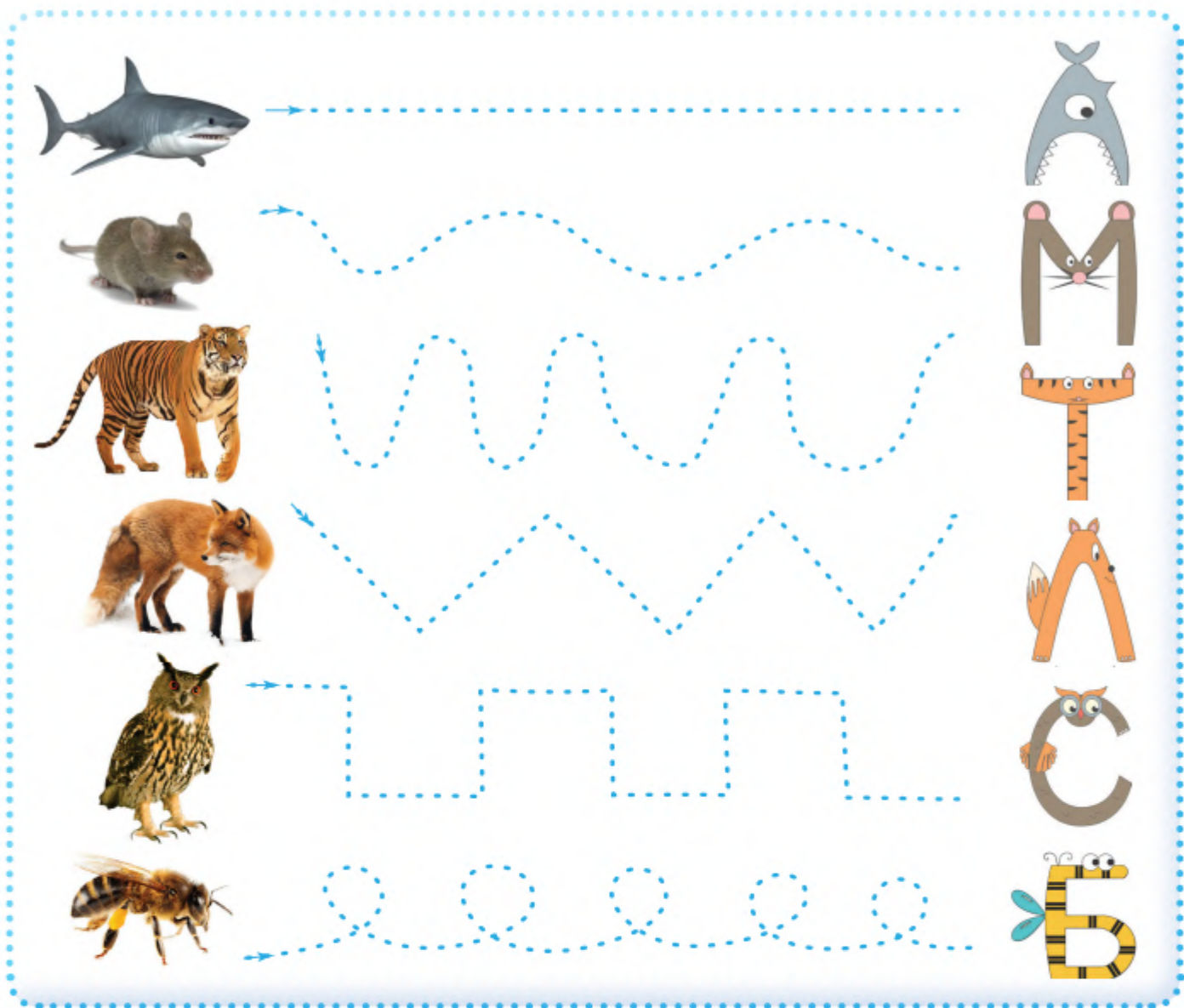

— —

—

КЛАС

└ ─ ─ ! └ ─ ─ ─ ?

└ ─ ─ ─ , ─ , ─ , ─ .

Знайди й обведи зайве в кожному ряду.

А а М м 1 П п

5

4

1

н

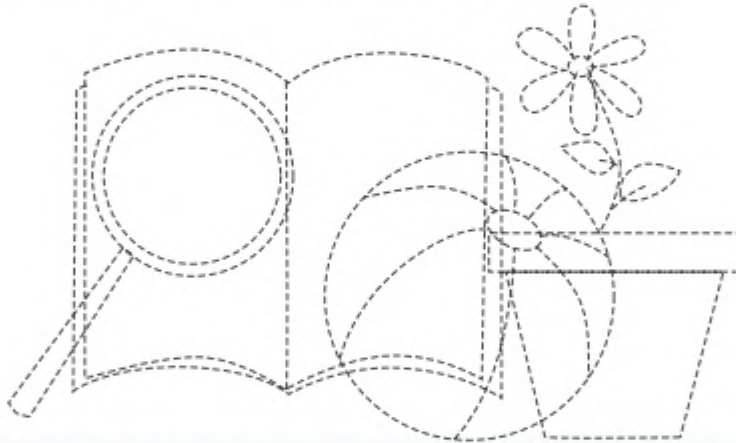
7

3

2

Що зображено? Що візьмеш до школи?

ГОЛУБИЙ ДЗВОНИК

Рано в тиші лісовій
дзенькнув дзвоник

голубий,
і почався у пташок
на галявині урок.

Василь Заєць

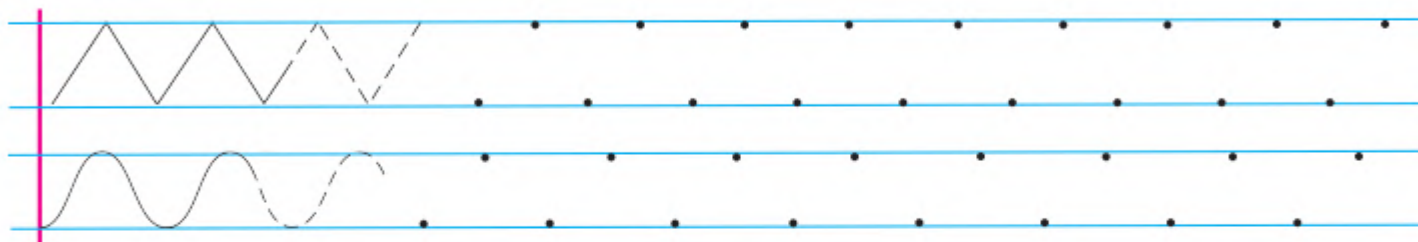
СКЛАД. НАГОЛОС

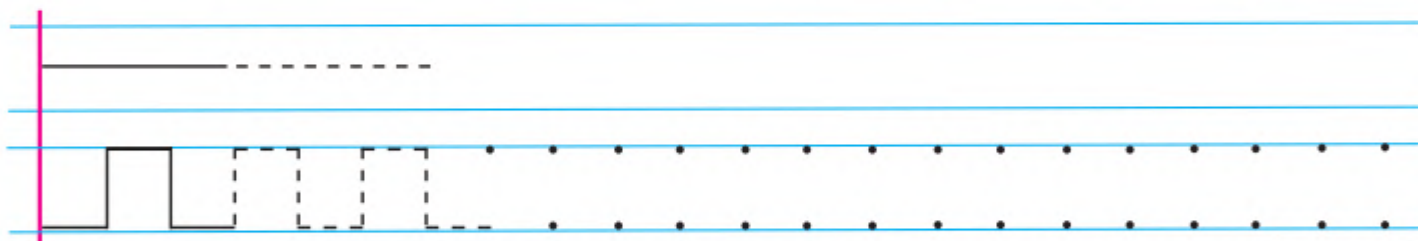

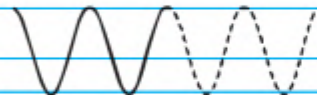
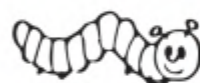

Хто швидше?

ЩОБ НЕ ЗАПІЗНИТИСЬ

Мама черепаха
в серпні перший раз
проводжала сина
в школу, в перший клас.

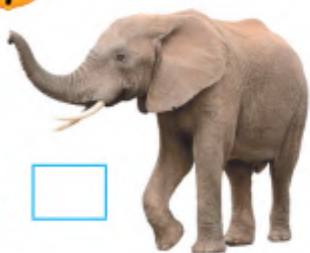

А чому це в серпні?
Ясно нам чому:
щоб не запізнитись
на урок йому!

Грицько Бойко

ХТО? ЩО?

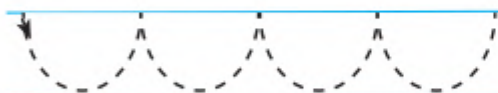

└───┐
└───┐ ?

└───┐ ?
└───┐ .

ОЛЕНЯТКО

У лісі телятко,
мале оленятко —
тонесенькі ніжки,

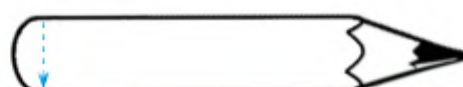
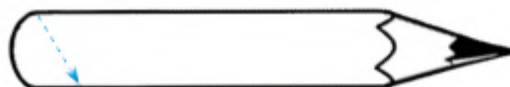
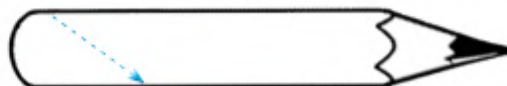
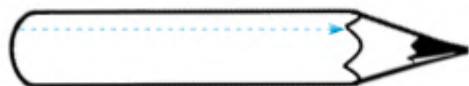
малесенькі ріжки.
Білесенькі плями
такі, як у мами.
Анатолій Загрудний

ЯКИЙ? ЯКА? ЯКЕ? ЯКІ?

Нанеси штрихи на малюнках олівців різними кольорами.

Порівняй предмети
в парах.
Що в них спільного й
чим вони відрізняються?

Назви спільні й відмінні ознаки об'єктів.

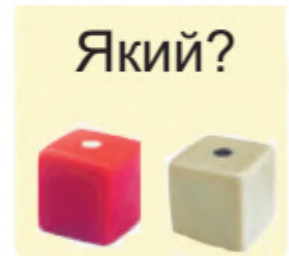
Яке?

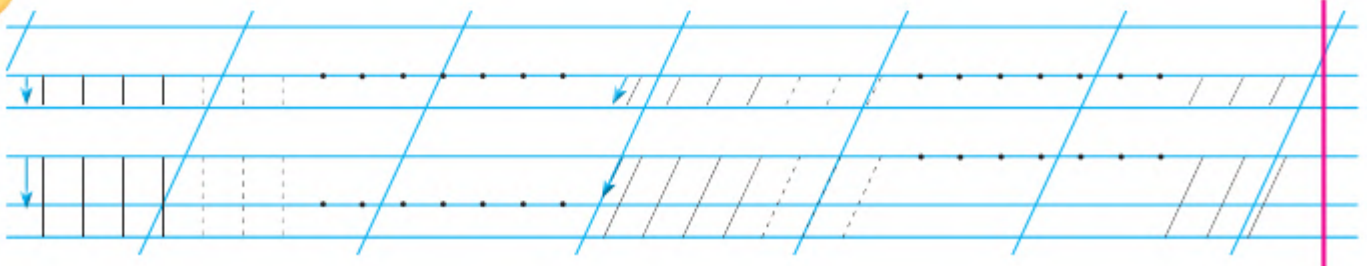
Які?

Яка?

Який?

ЩО РОБИТЬ? ЩО РОБЛЯТЬ?

— , — , — , — .

--	--

--	--	--

МАВПЕНЯТКО

Гойдаюсь на шторах,
немов на ліанах:
— Не хочу цукерок —
давайте банани.

Стрибаю, дражнюся.
Дивується татко:
— У нас завелося
якесь мавпенятко?

Руслана Скачко

БУЛО – ТЕПЕР – БУДЕ

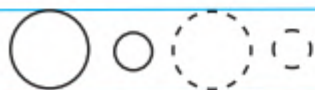
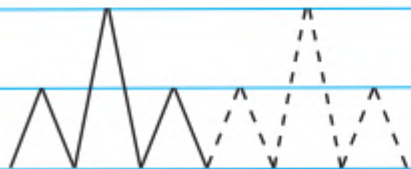
було

тепер

буде

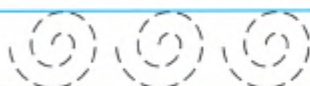

└ ─ ─ ─ ─ , ─ , ─ , ─ .

Віднови послідовність подій. Пронумеруй малюнки точками.

МОВА. МОВЛЕННЯ

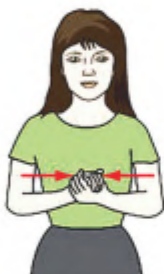
_____ .
_____ ?

Чи можна спілкуватися без слів? Коли спілкуються мовою жестів?

До побачення

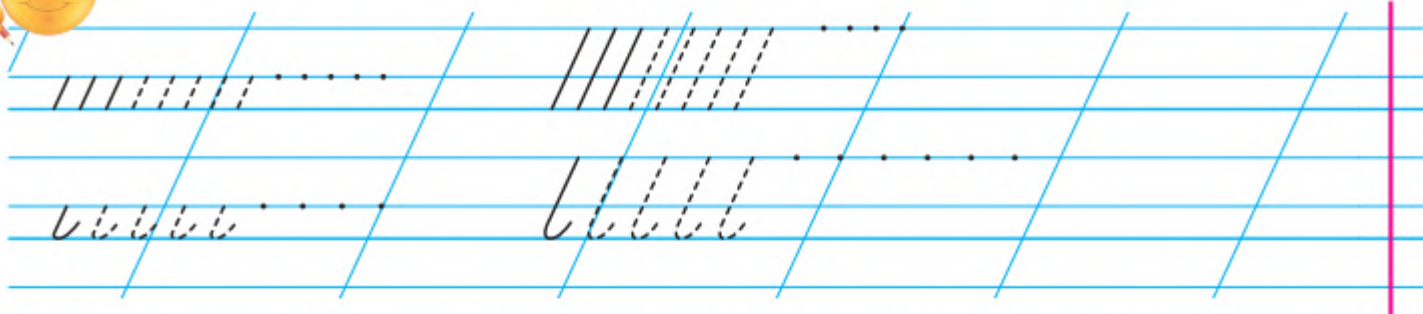

Мир

Дякую

Яке буває мовлення?

УКРАЇНСЬКА МОВА

Золоте курчатко
в золотій торбинці
принесло сьогодні
літери дитинці.

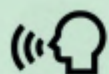
А дитина з літер
збудувала слово.
І звучить, як пісня,
українська мова.

Ганна Чубач

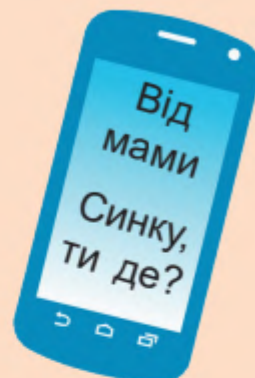
У якому випадку ми спілкуємося усно? А коли письмово?

Я говорю.

Я слухаю.

Я слухаю.

Я говорю.

Я пишу.

Я читаю.

Я пишу.

Я читаю.

Які технічні винаходи допомагають людям спілкуватися? Обведи їх.

Скільки?

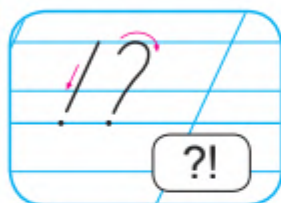

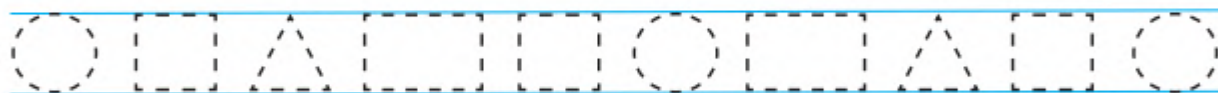

Розфарбуй кожну другу фігуру.

Розфарбуй кожний третій предмет.

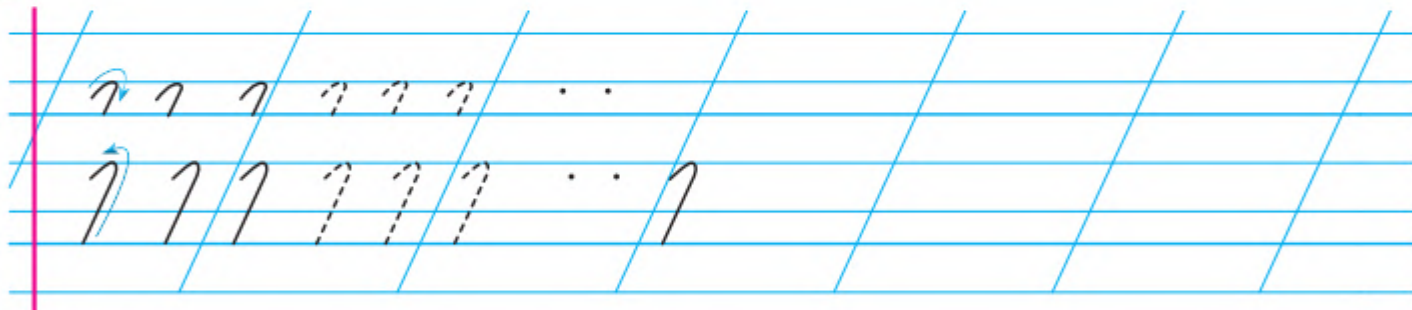
СІМ'Я. РОДИНА. БАТЬКІВЩИНА

└ _ .

└ _ _ ?

└ _ _ !

Є у сонця небо синє,
і гніздечко — у пташини.
А у кожної людини
є матуся — Батьківщина.
Наша зветься — Україна.
Ганна Чубач

Познач ✓ професії своїх родичів. Якщо таких малюнків немає, намалюй по одному предмету, що характеризує цю професію.

☐

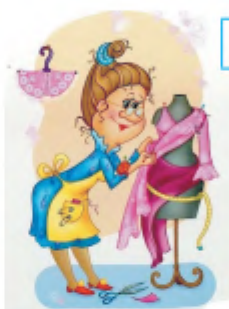
☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

Розкажи про професію когось із своєї родини. Використовуй для цього малюнковий план.

Назва професії

Місце роботи

Спеціальний одяг, форма

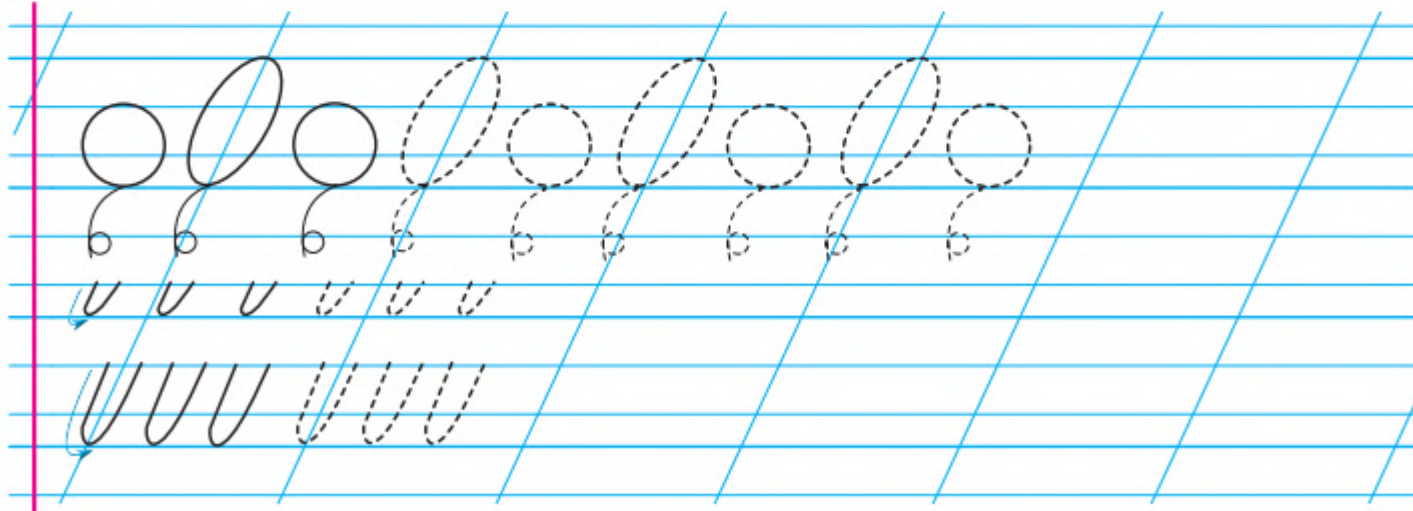

Що потрібно для роботи?

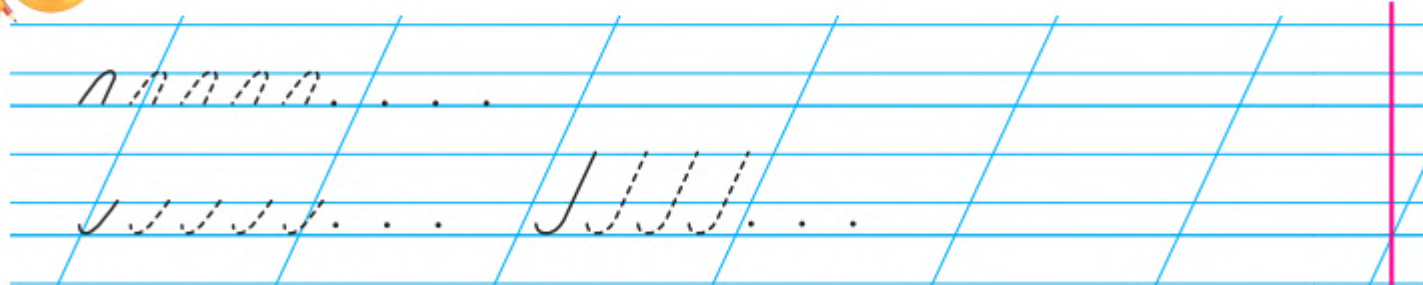

Що робить, виготовляє?

СКЛАДАЄМО РОЗПОВІДЬ

КАЗКИ. МУЛЬТФІЛЬМИ

ЗВУКИ. БУКВИ

Л _ _ .

Л _ _ _ ?

Л _ _ !

—о —о—

о — —о—

—о —о —о

Обведи.

—о —о—

o

ó o

o o ó

ó o

- - -

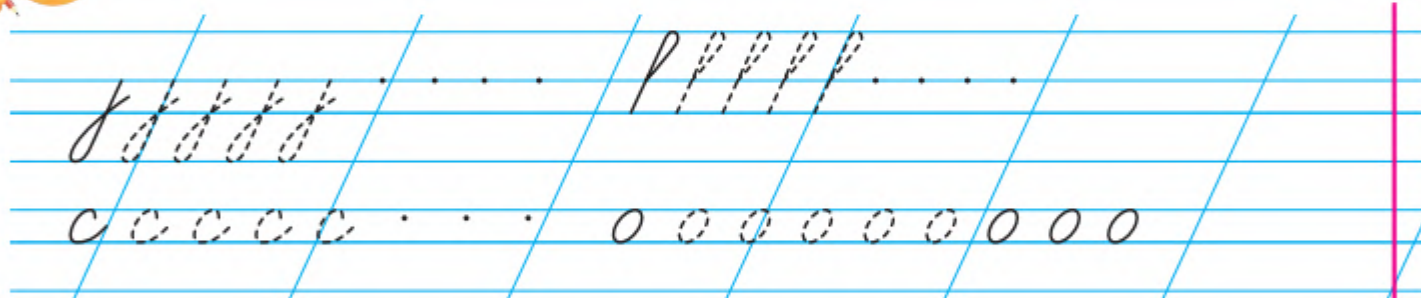
- - -

= - =

- - - -

Наведи малюнок, не відриваючи олівця.

САД ВЕСЕЛИХ ЛІТЕР

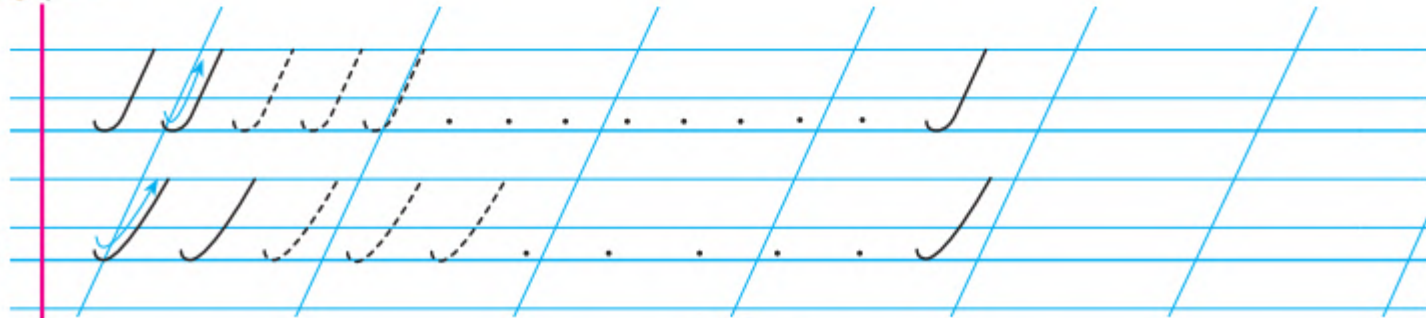
У саду живуть вони,
букви пишномовні.
І під наглядом весни
їх росте розмова.

У садкові стільки чар,
як у дивній хаті.
Зветься той садок —
Буквар,
дорогі малята.

До тих літер діти йдуть,
щоб розмову чути.
Кожному у тім саду
має добре бути.

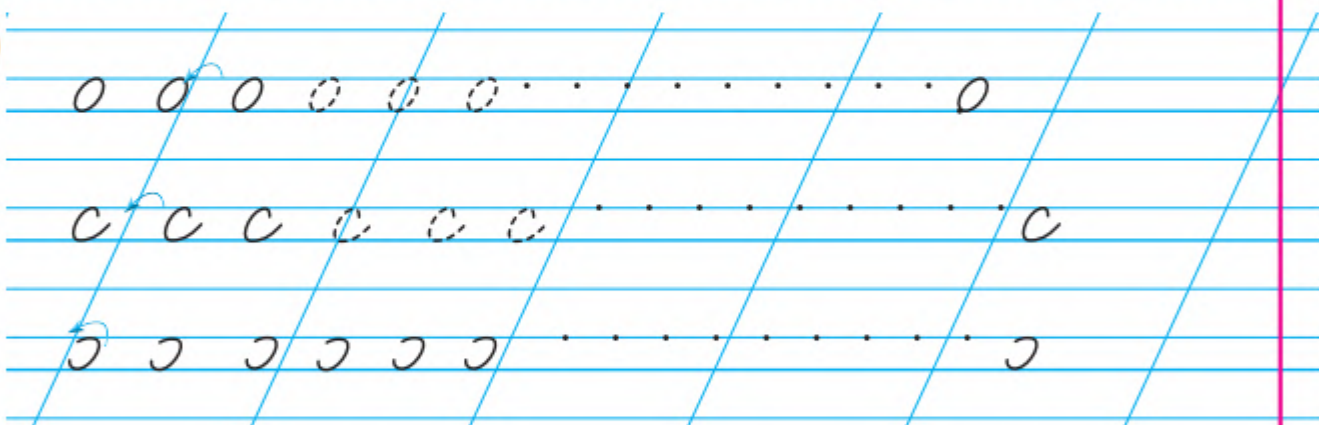
Букви скупані в росі,
у траві шовковій.
Тож послухаймо усі
мудру їх розмову.

Оксана Довгань

Розфарбуй лише букви.

А а

о - о - о

антена

- о - о -

банан

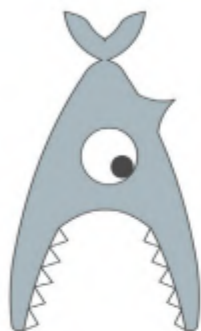
- о - о

слива

- о - о -

гранат

а

а

а а а

А А А

На що схожа буква **А**? Запропонуй і намалюй свій зразок.

А-а-а.

А?

Полічи у вірші всі літери **А** та **а**.

ХТО КОГО ЗЛОВИВ?

- Ра**к**а витяг я з води!
 - То да**в**ай його сюди!
 - Ой, не можу — не пуска**є**:
па**л**ьці клешнями стиска**є**!
 - Па**л**ьці, ка**ж**еш, прищепив?
- Хто ж кого тоді зловив?

Грицько Бойко

А!

--	--	--

--	--	--	--	--

<i>а</i>	<i>о</i>	<i>а</i>							
<i>о</i>	<i>о</i>	<i>о</i>	.	.	.	.	.	.	<i>о</i>
<i>а</i>	<i>а</i>	<i>а</i>	<i>а</i>	.	.	.	.	.	<i>а</i>
<i>аа</i>	<i>аа</i>	<i>аа</i>		.	.	.	.	.	<i>аа</i>
<i>а</i>	<i>о</i>	<i>о</i>	<i>о</i>	<i>о</i>	<i>о</i>	<i>о</i>	<i>о</i>	<i>о</i>	<i>о</i>

_____ ,

а

_____ .

_____ ,

а

_____ .

_____ ,

а

_____ .

_____ ,

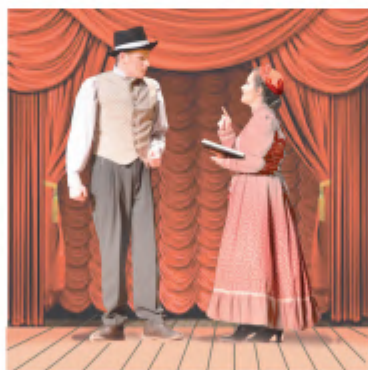
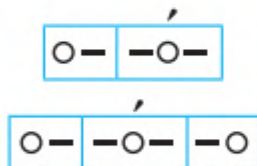
а

_____ .

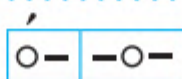
Розфарбуй
букву за
зразком.

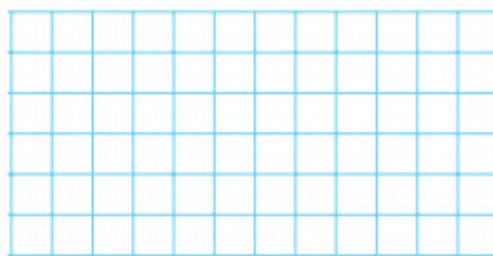
_____ .

?

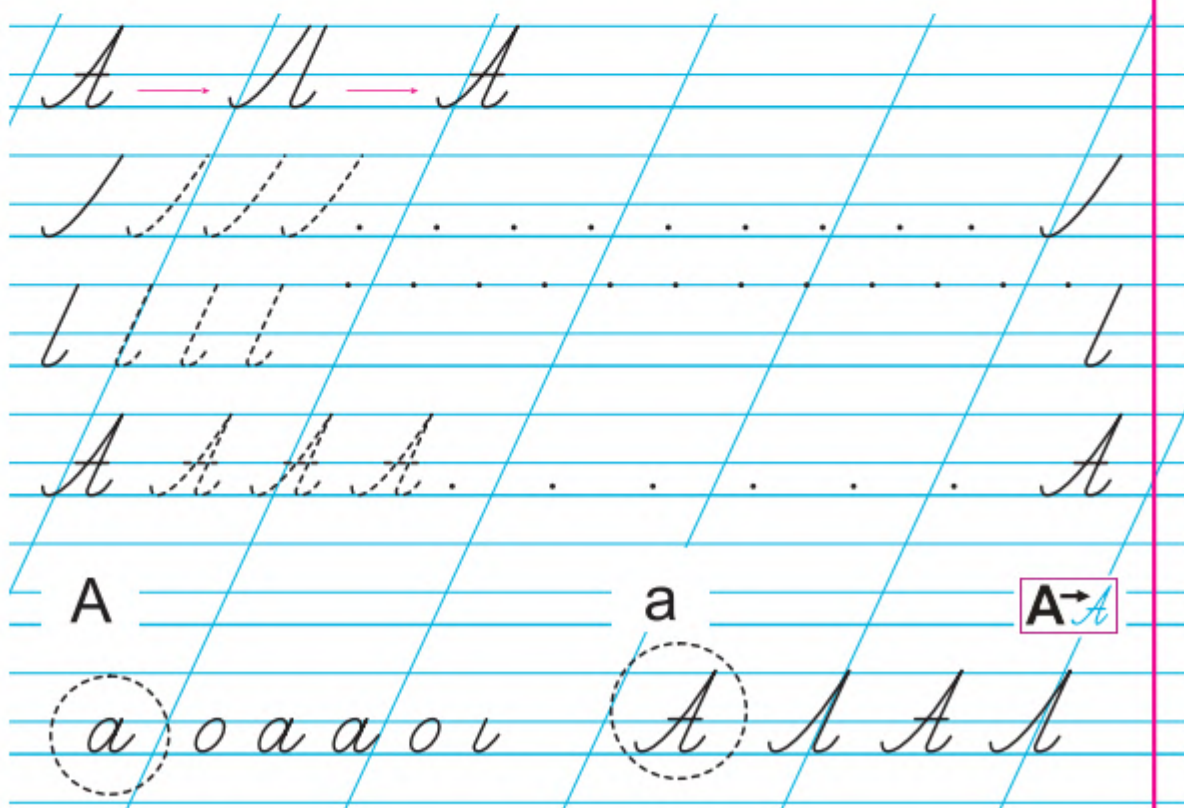
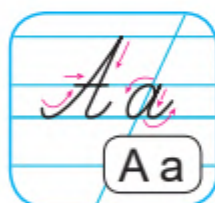

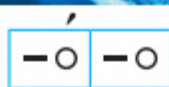

Ось і школа, ось і клас,
він давно чекає нас.
І прийшли ми всі сюди,
щоб учитись і рости.

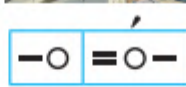
Платон Воронько

Мм

мо́ре

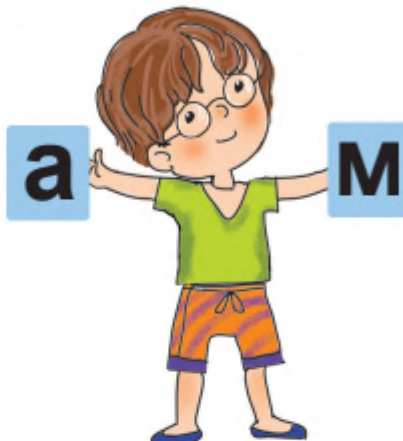
ма́як

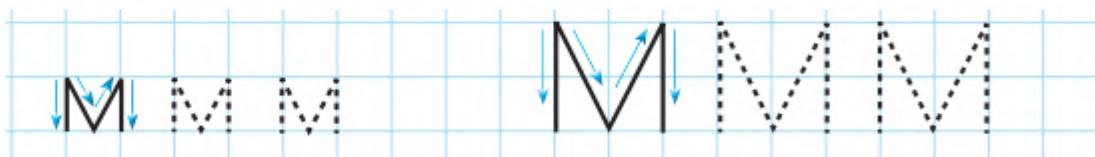
ма́рка «Мрія»

Ам!
Ам-ам!

мама

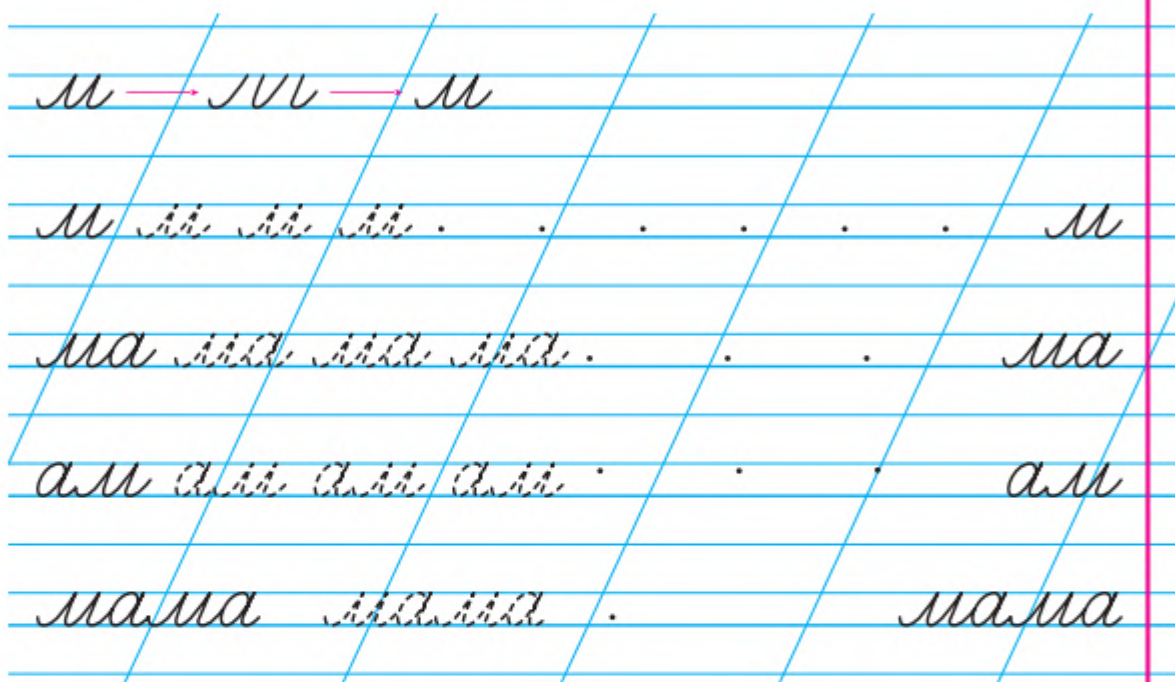

ам ма
Ам Ма

Мама?
Мама!

Майстер
на всі руки.

Мама ____.
Мама ____.

у мама

А у мама

ма -

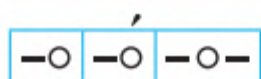
-á ма

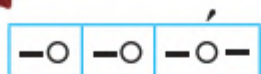
ма --а

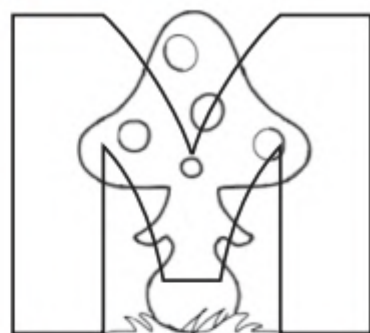
Ма Ма Ма

?

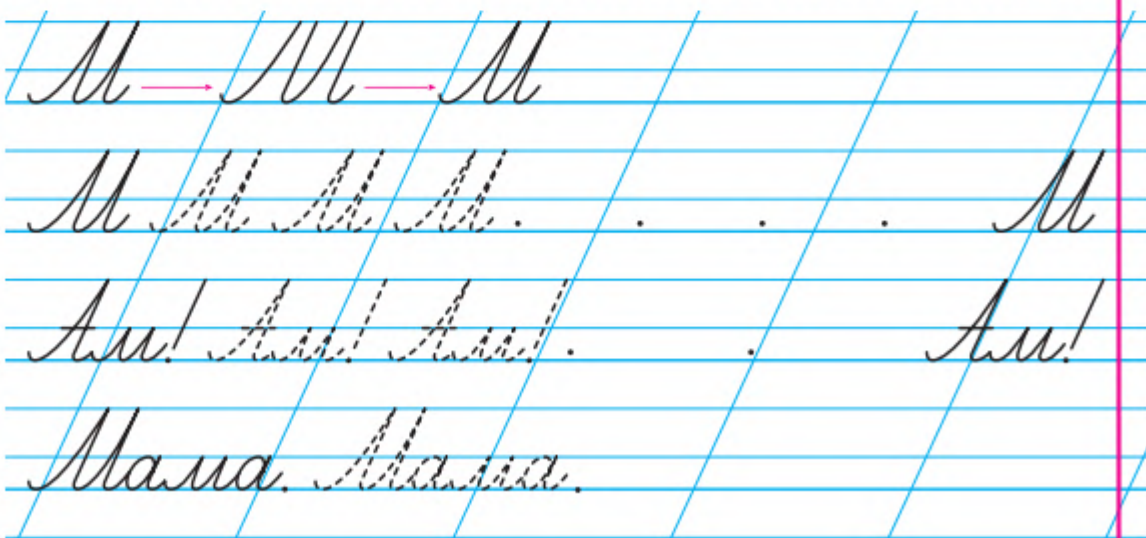
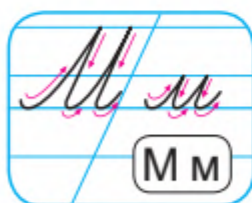

Розфарбуй
букву.

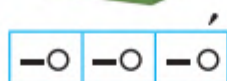

Ви не знаєте, чому каже всім корівка: «**М**у»?
Це, напевно, означає: «Я здоров'я вам бажаю!
Молока тримайте чашку — в ній хмаринки та ромашки!»

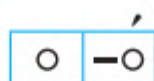
Юлія Каспарова

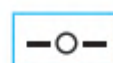
Oo

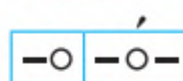
МОЛОКО́

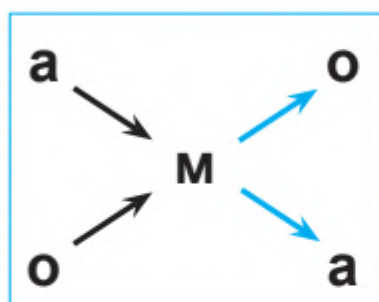
оса́

сом

лимо́н

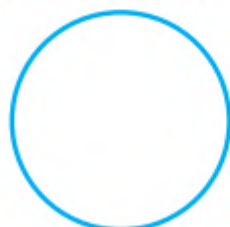
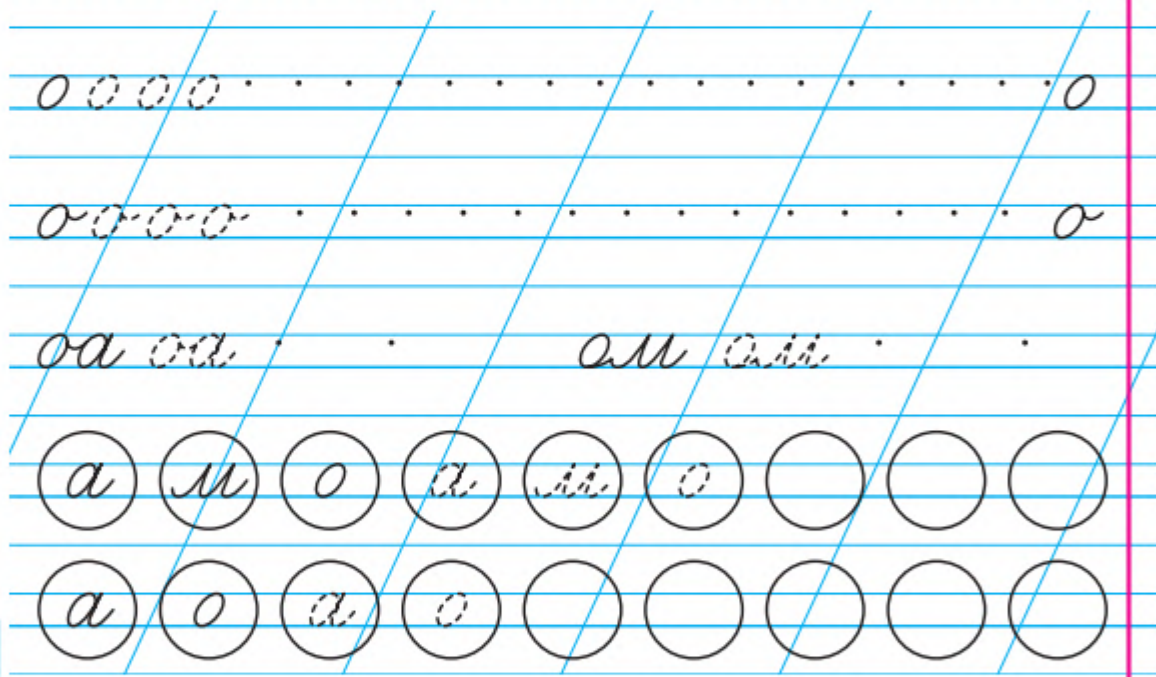
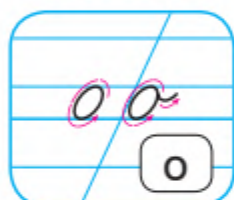
mama
mamo

O! Мамо?
O! Мама!

O!
O-o-o!

A!
A-a-a

○	—○
---	----

-	○	-	○
---	---	---	---

- ○	- ○	
-----	-----	--

-	0	
---	---	--

ам	ма	Ам	ама	амо
ом	мо	Ом	ома	омо

О — О —

Олег

О — — О —

Остап

О — = О

Оля

О — О — О

Олена

— О — О — О —

Розфарбуй
букву.

_____ !
_____ ?

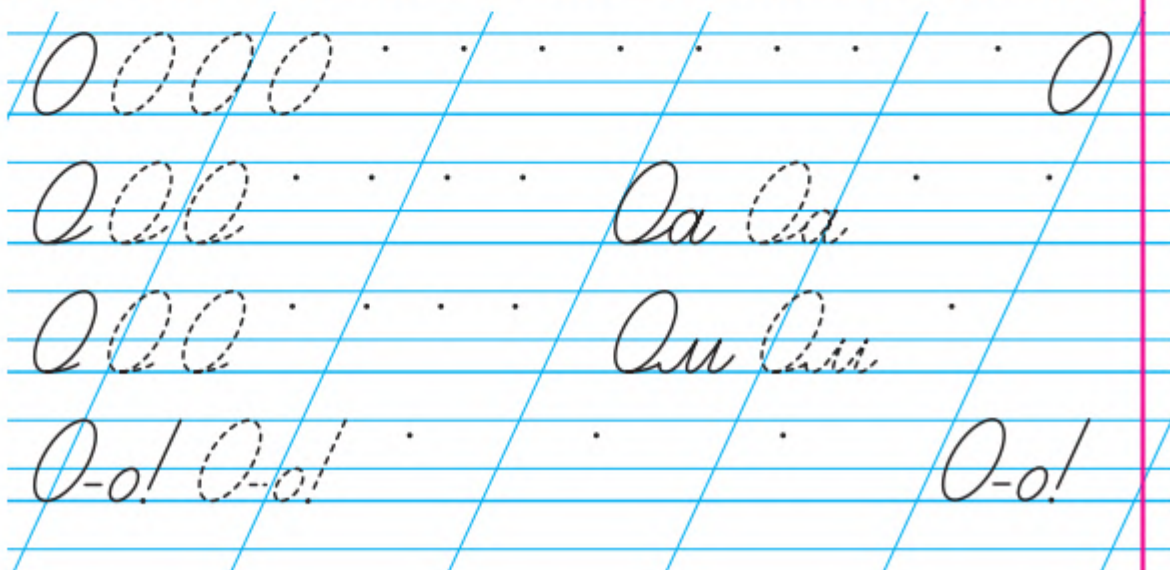
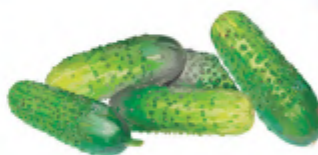

ОГІРОЧКИ

На горóді у Оленки
огірочки — отакенькі.
Поховались в холоди́чку
оксамитових листочків.
Огірочки просять дощик
принести́ водиці горщик.

Леся Вознюк

Т т

—о—

торт

—о—

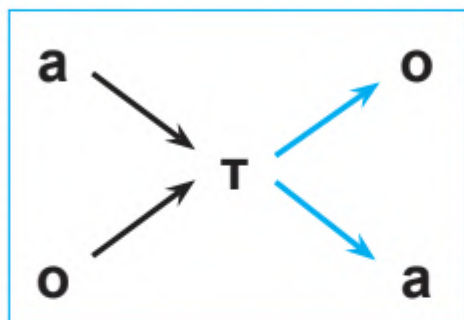
стіл

—о—о—о—

молоток

—о—о—о—

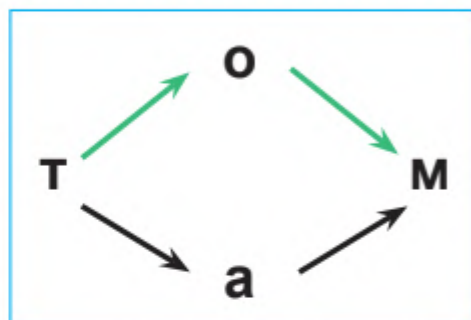
телефон

ат
от

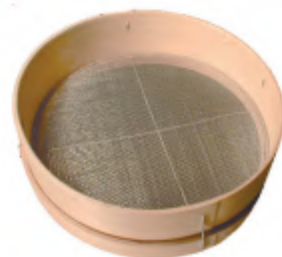
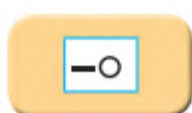
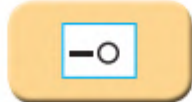
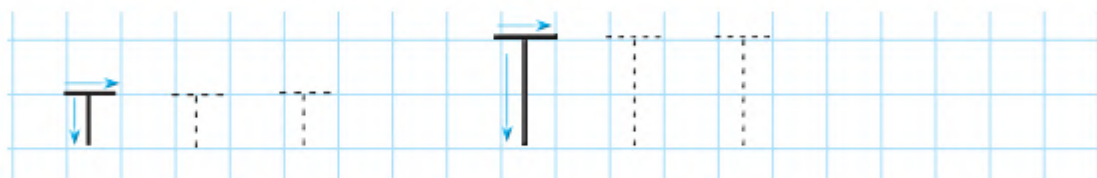
та
то

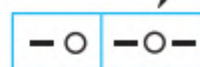
ата
ато

та-та
та-то

там
том

мама

тата

А там Тома. Там Том.

m → m m m → m

m m m m m m m m

mo mo ma ma

mau mau mau

mamo mamo mamo

(a) (m) (o) (a) (m) () () () ()

томáт

--	--	--

-о	-о́-	-о
----	------	----

--	--

РОЗМОВА

- Літáк?
- Тáк!
- У вікні?
- Ні, он тáм.
- Сам?
- Не сам, із хмариною тeмнo-синьою.
- Тáк тo ж місяць небо місить,
хлібчик сонця пече.
- А хмара?
- Гаряча пара від хлібця в небо тeчe.

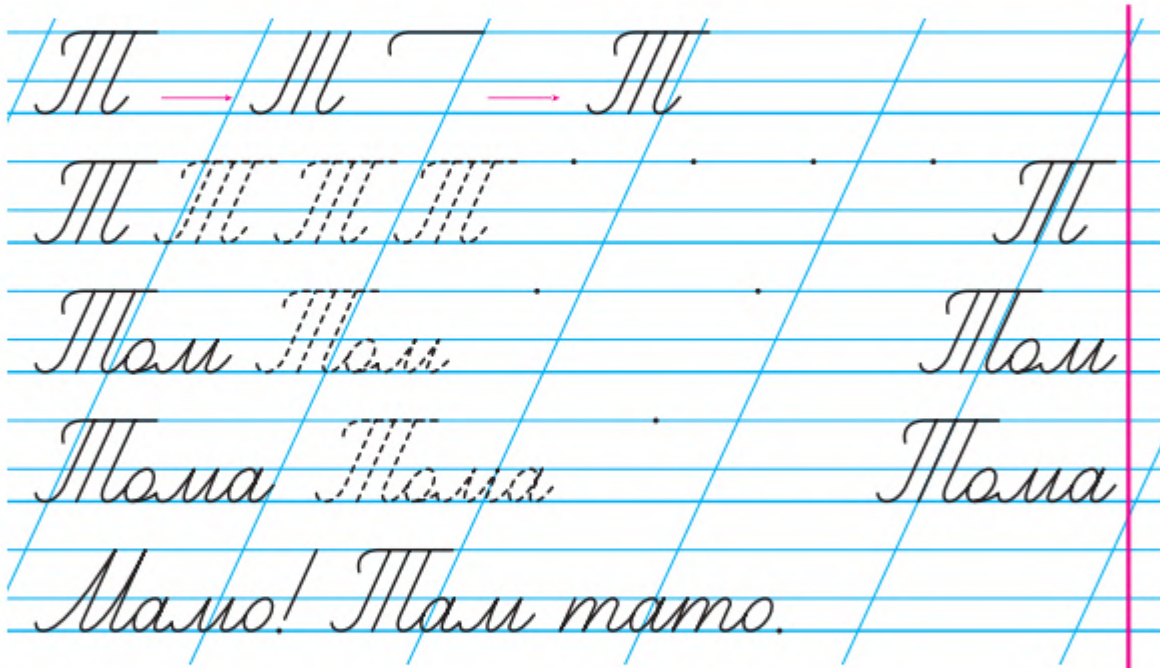
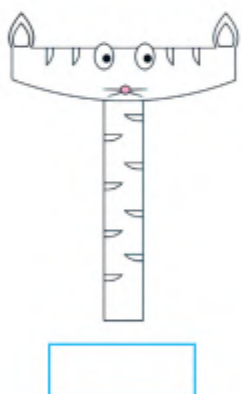
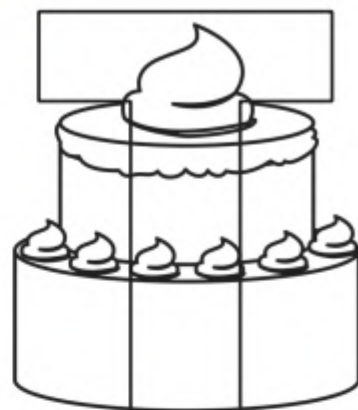
Іван Андрусак

— Мамо! Мамо! Там тато.
— Тато _____.

Розфарбуй
букву.

Випиши зі слів букви, що позначають голосні звуки.

мама

тато

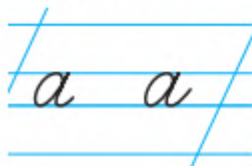
Тома

Том

Тото

▲ Зафарбуй букви, що є у словах.

а а т т

а а а

о о а

т а т

м м а а

о м м

о о о

о т о

● Намалюй те, назва чого починається з букви.

т		о		м	

■ Продовж послідовність.

а м о о ...

а м о о

Т	Т		М	М		Т	М	Т	
а	о		а	а		о	а		

▲ Доповни звукові схеми.

--

--

■ Познач ☒ пару букв, з яких можна утворити склад.

☐ Т Т	☐ Т а	☐ о Т	☐ Т о
☐ а о	☐ м м	☐ м о	☐ о м

Тигреня просило тата
на верблюді покатати.
— Та ти що?! — промовив татко, —
то ж мале верблюденятко!

Віктор Дзюба

а	■
т	■
о	■

о	а	т	а	о	а	т	а	о	а	т	а	о	а	т
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Ии

—о—о—о

сині́ця

—о—

гриб

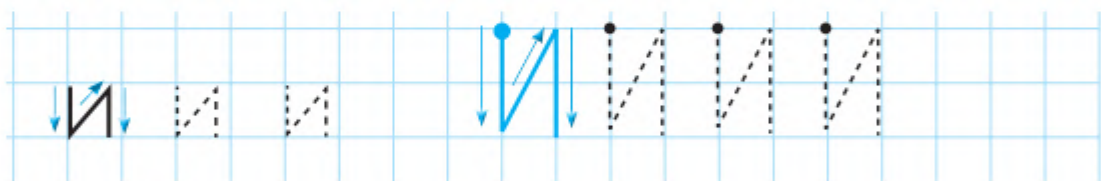
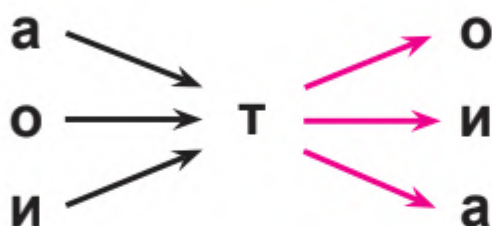
—о—

сир

—о—о—о

виде́лка

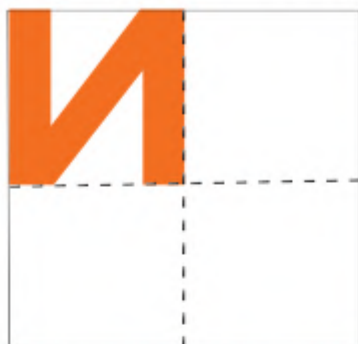

— и —

Склади папір по лініях.
Виріж витинанку.

└ — ?

└ — .

└ — — ?

└ — — .

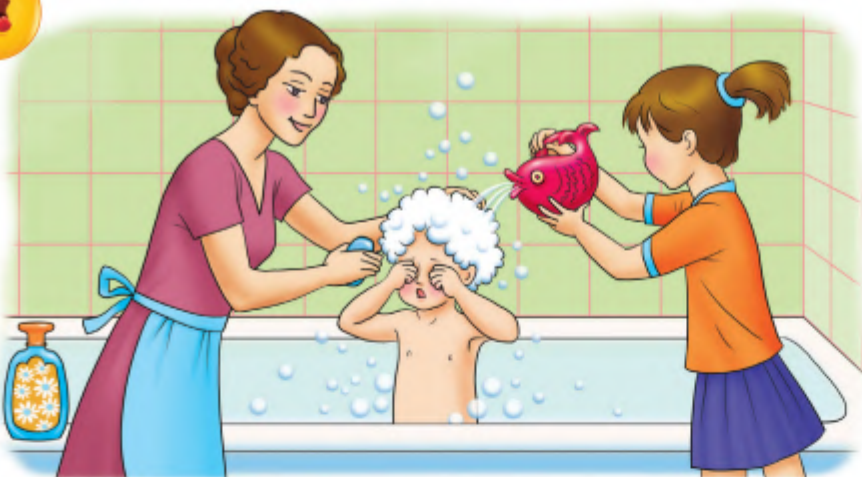
и — и — и

и и и и и и

и и и и и и и и и

и и и и и и и и и

и и и и и и и и и

Л _ _ !

Л _ _ ?

Л _ _ .

А-а-а!

О-о-о!

И-и-и!

О-о-а!

А-и-о!

У мами мій _ о.

Мама мій _ а

Том _ : —И-и-и!

ми

ти

та

ма

ми

то

МИТИ

там

мама

мами

МАТИ

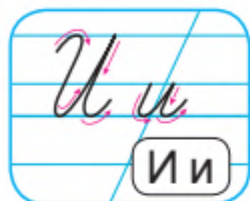
ТИМ

мамо

Тома

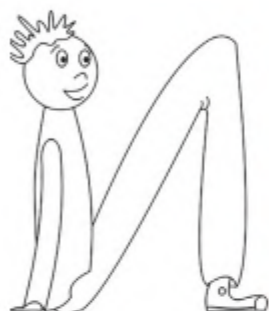
мí - о

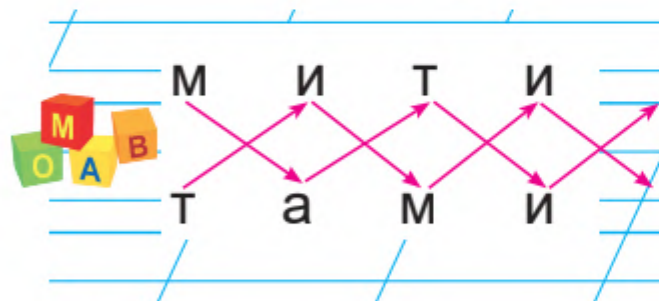
и — и — и

и и и и и

и-и-и! и-и-и! и-и-и!

М О Т Т А

Спи, дитинко, спи, очка зажмури.
Можеш, рибко, тихо спати,
над тобою твоя мати
шепче молитви.
Спи, дитинко, спи.

З народного

Нн

—о — —о́

ни́ткі

—о — —о́—

каву́н

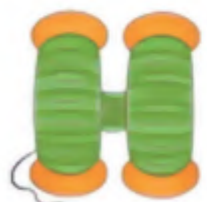
—о́ —о —о́

но́жиці

—о — —о́ — —о́

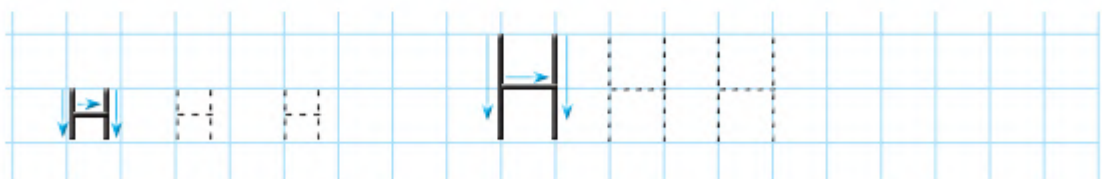
намі́сто

а → н → о
о → н → и
и → н → а

но

он — он — он	но — но — но	оно
ан — ан — ан	на — на — на	ана
ми — нам	На!	ини

Н

Н

Н

нам	ним	тин	нота	тмин
нами	ними	тини	ноти	ма <u>м</u> ина

Н — I — L — Н

Н Н Н Н Н

НО НО НО НО НО

НА НА НА НА НА

ММ-НАМ МММ-НАММ .

ТМММ ТММММ . ТМММ

Розфарбуй
букву.

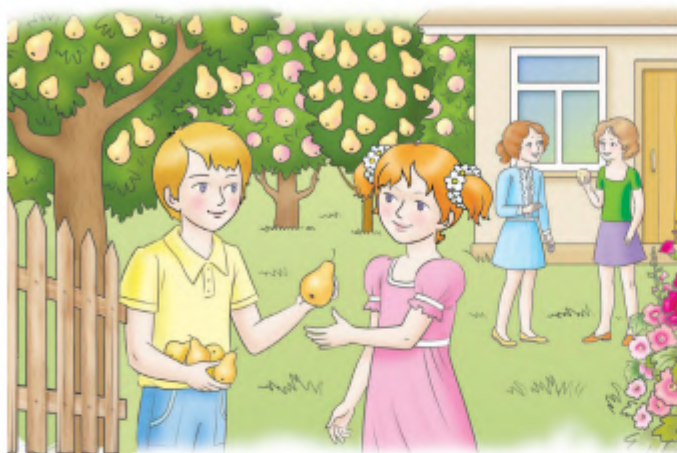

Анна

Антон

Тома

Ната

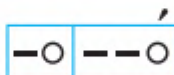

Он тин. Там Антон,
Анна, Тома, Ната.

— На, Анно, .

— А нам?

Антон .

Н

Т

И

М

Розфарбуй ті частини тіла, назви яких починаються з букви «н».

Незабудки — **н**аче **н**ебо,
нагідкі — мов сон**н**ечко.
 Поливає, доглядає їх
Настуся-дон**н**ечка.

Ліна Біленька

уу

о -о-

уда́в

-о- -о- -о́

кенгу́ру

-о -о́ -о

папу́га

-о -о́ -о

зозу́ля

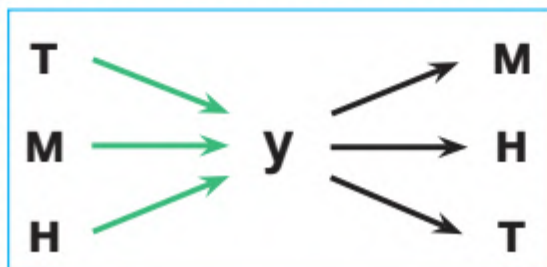
У-у-у!

У-у!

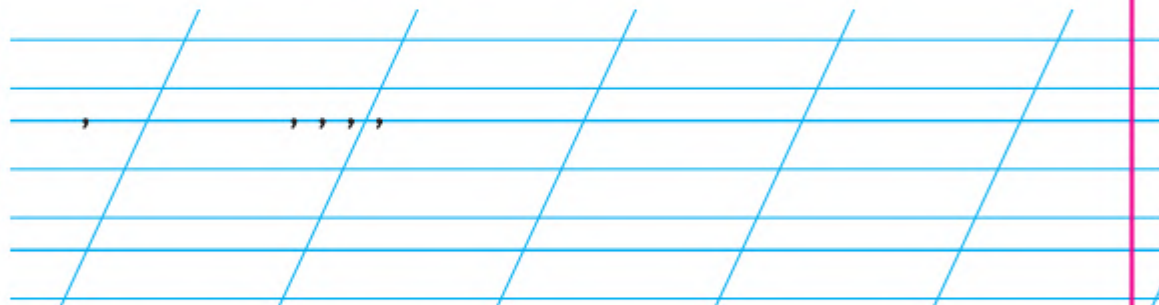
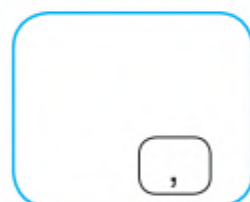
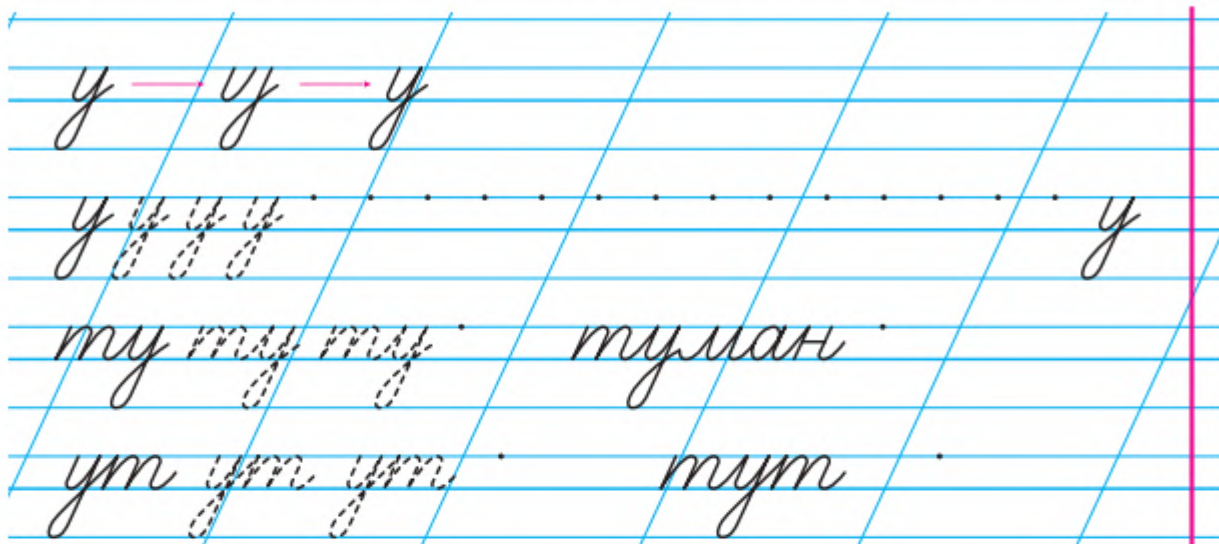

У-у!
У-у!

ум	му
ун	ну
ут	ту

мі́мо	ту́т	уто́ма	тми́н
мі́ти	ти́н	тума́н	ну́мо

У мами — Наум.

у _____ — _____.

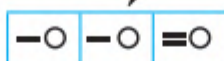
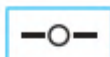

у _____ — _____.

А у _____ ?

Розфарбуй
букву.

лук

лак

синіця

суніця

На́ум

Анто́н

А́нна

Но́нна

Мамо!

Ма-а-мо-о!

Тату!

Та-а-ту-у!

Анно!

А-а-нно-о!

А-у-у!

Нонно!

Но-о-нно-о!

— Та́ту, а-у-у! Мамо!
— Тут! Ми тут, Нонно!
Он Наум. А ми тут.

└ — — — .

└ — — .

└ — ?

└ — .

Ми вивчали букву **А**, ми вивчали букву **У**.

Малюки кричать: «У-а»! А у лісі ми:

У долині жив удав.

Удавав, що все він знав.

Удавав, що все умів.

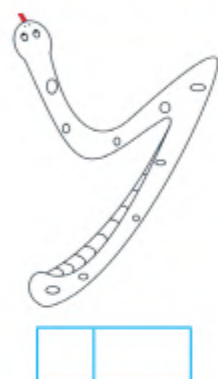
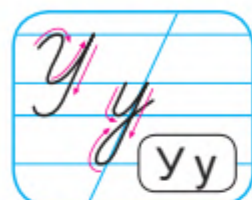

У траві хвостом вертів.

У ріку лише дивився —

удавав, що вже умився.

Ганна Чубач

Handwriting practice area for the letter 'у' on blue-lined paper. It includes several rows of the letter 'у' in different styles (cursive, print, and with stroke order arrows). There are also circles containing the letter 'у' with arrows indicating stroke order, and a small box with the letters 'М О А В'.

Між голосніх — важлива буква У.

Ви, діти, запитайте: «Чому?»

— Без букви У не вимовить дитина
святé і гóрде слово — Україна!

Мирослав Артимович

